

KAUPAN LIITTO

Palvelutyön verotus näivettää palvelualojen tulevaisuutta

Jaana Kurjenoja

Kireä verotus ei takaa hyvinvointia, mutta palkansaajan ostovoimaa se leikkaa

Suomen kokonaisverotus on neljänneksi kireintä OECD-maista.

Suomalaisen keskivertopalkansaajan työpanoksen hinta on 17 % OECD-maiden keskiarvoa suurempi, mutta nettopalkan ostovoima vain 6 %.

Kaikissa Pohjoismaissa keskipalkan verojen jälkeinen ostovoima on Suomea suurempi.

Kallis työpanoksen hinta ja hintaan nähden matala ostovoima hidastavat yksityisten palveluiden kehitystä varsinkin, jos kehitystyö muissa kilpailijamaissa on houkuttelevampaa.

KAUPAN LIITTO

Kokonaisveroasteet 2016 ja keskivertotyöntekijän nettopalkat 2017 OECD-maissa ostovoimapariteeteilla vertailukelpoisiksi muunnettuina, USD

Kokonaisveroaste*			Nettopalkan ostovoima**		
Tanska	45,9	1.	Sveitsi	58 870	1.
Ranska	45,3	2.	Luxemburg	46 625	2.
Belgia	44,2	3.	Islanti	45 421	3.
Suomi	44,1	4.	Korea	44 878	4.
Ruotsi	44,1	4.	Alankomaat	43 836	5.
Italia	42,9	6.	Australia	41 665	6.
Itävalta	42,7	7.	Iso-Britannia	41 599	7.
Unkari	39,4	8.	Japani	41 127	8.
Alankomaat	38,8	9.	Norja	40 829	9.
Kreikka	38,6	10.	USA	39 209	10.
Norja	38,0	11.	Itävalta	38 912	11.
Saksa	37,6	12.	Saksa	38 207	12.
Luxemburg	37,1	13.	Irlanti	36 354	13.
Slovenia	37,0	14.	Tanska	36 072	14.
Islanti	36,4	15.	Ruotsi	35 751	15.
Viro	34,7	16.	Belgia	34 823	16.
Portugal	34,4	17.	Ranska	34 228	17.
OECD keskiarvo	34,3	18.	Suomi	34 218	18.
Tseki	34,0	19.	Uusi-Seelanti	32 604	19.
Puola	33,6	20.	Israel	32 267	20.
Espanja	33,5	21.	OECD keskiarvo	32 221	21.
...	
Meksiko	17,2	35.	Meksiko	11 303	35.

* Kokonaisveroaste = Kerätyt verot ja veroluontoiset maksut yht. / BKT

** Nettopalkka = bruttopalkka – palkkaverot ja työntekijän veroluontoiset, palkka-sidonnaiset sosiaalimaksut.

Lähteet: Revenue Statistics 2017, OECD; Taxing Wages 2018, OECD.

Palvelutyön hintaan moninkertaisena kertyvä verotus hidastaa kuluttajapalveluiden kehittymistä

1. Palvelutyötä rasittava moninkertainen verokiila* tekee suomalaisista palveluista liian kalliita.
 - Kaikkiin kuluttajapalveluihin – kaupan lihatiskeistä mobiilipelien suunnitteluun, pankkipalveluihin, operaattoripalveluihin, ravintoloihin jne. - sisältyy vähintään kaksinkertainen verokiila.
 - Palvelun verokiila on usein osa tavarahan hintaa. Esim. suomalaisesta kivijalkakaupasta ostettujen lasten talvihaalareiden hintaan voi sisältyä paljon Suomessa tehtyä työtä suunnittelusta henkilökohtaiseen asiakaspalveluun. Ostamalla haalarit kiinalaisesta verkkokaupasta voi kaventaa tai ohittaa lähes täysin palvelutyön suomalaisen verokiilan.
2. Kuluttajien ostovoima Suomessa tehtävien ja verotettavien palveluiden ostamiseksi on liian pieni.
 - Työnantajat maksavat kustannuksissaan työntekijöidensä kulutuksen eli heidän ostamansa palvelut ja niihin liittyvät verokiilat.
 - Palveluketjun viimeisessä lenkissä palvelun suorittajan nettopalkka ja ostovoima jäävät pieniksi.
 - Ostovoiman takaaminen palkkatasoa nostamalla lisää yrittäjien kustannuksia ja vie kilpailukykyä.
3. Työn kokonaishinta pysyy korkeana mutta ostovoima matalana moninkertaisen verokiilan vuoksi.

* Kuluttajan tekemän, palvelun ostamiseen tarvittavan työpanoksen kokonaishinnan ja palvelun suorittajan nettopalkan välinen ero. Moninkertaiseen verokiilaan sisältyvät kaikki palkkasidonnaiset välittömät verot ja veroluontoiset maksut sekä arvonlisävero.

Verokiila näivettää suomalaista palvelusektoria!

Yksinkertaistettu esimerkki palveluketjusta ja palvelutyön moninkertaisesta verokiilasta*:

1. Kampaamossa on vapaita aikoja, joten siellä tarjotaan mielellään kampaajan tunnin työpanosta.

2. Kangaskaupan myyjä haluaisi käydä kampaajalla, ja sitä varten hän tarvitsee työtunteja ja palkkaa.

3. Data-analyytikko haluaa ompeluttaa uusia verhoja uuteen asuntoonsa, ja hän haluaisi ostaa palvelun kangaskaupasta

KAUPAN LIITTO

* Kuluttajan tekemän, palvelun ostamiseen tarvittavan työpanoksen kokonaishinnan ja palvelun suorittajan nettopalkan välinen ero. Moninkertaiseen verokiilaan sisältyvät kaikki palkkasidonnaiset välittömät verot ja veroluontoiset maksut sekä arvonlisävero.

Laskuesimerkin tuntipalkat ja kustannukset

- Kampaajan tuntipalkka on 14,24 euroa (kuukausipalkka 2 278,40 euroa).
- Tuntipalkkaan lisätään pakolliset, palkkasidonnaiset ja veroluontoiset työnantajamaksut ja arvonlisävero.
- Työpanoksen kokonaiskustannus on kampaamopalvelun hinta.
- Kangaskaupan ompelija-myyjän tuntipalkka on sama kuin kampaajalla, 14,24 euroa (kuukausipalkka 2 278,40 euroa).
- Tuntipalkkaan lisätään pakolliset, palkkasidonnaiset ja veroluontoiset työnantajamaksut ja arvonlisävero.
- Työpanoksen kokonaiskustannus on ompelupalvelun hinta.
- Data-analyytikon työpanoksen hinta on hänen tuntipalkkansa, 34 euroa, sekä pakolliset, palkkasidonnaiset ja veroluontoiset työnantajamaksut (kuukausipalkka on 5 440 euroa).

Huom! Kyseessä on yksinkertaistettu laskuesimerkki. Todellisuudessa kampaamon ja kangaskaupan hintoihin sisältyvät yrittäjän oman palkkion lisäksi tietysti myös kustannukset materiaaleista, vuokrista, työterveyshuollosta, kirjanpidosta, siivouksesta jne. Samoin myös data-analyytikon työpanos on työnantajalle paljon kalliimpi kuin oheisessa laskuesimerkissä, jossa tarkastellaan vain verokiilan vaikutusta kustannuksiin.

Laskuesimerkin verot

- Arvonlisävero, 24 prosenttia, lisätään työvoimakustannukseen.
- Palkkasidonnaisiin työnantajamaksuihin sisältyvät pakolliset, veroluontoiset maksut, keskimäärin yhteensä 22,1 prosenttia työntekijän palkasta:
 - Työnantajan sairausvakuutusmaksu, työttömyysvakuutusmaksu, TyEL-maksu, ryhmähenkivakuutusmaksu ja tapaturmavakuutusmaksu.
 - Työttömyys-, ryhmähenki- ja tapaturmavakuutusmaksut ovat arvioita työnantajien keskimääräisistä maksuista.
- Työntekijän palkkaveroina on huomioitu kaikki pakolliset, palkkasidonnaiset tuloverot ja sosiaalivakuutusmaksut sekä viran puolesta tehtävät vähennykset.
 - Kunnallisverot on laskettu keskimääräistä kunnallisveroprosenttia käyttäen, kirkollisveroa ei ole huomioitu verona.
 - Laskelmien työntekijät ovat alle 53-vuotiaita.
- Palkkaverotus on laskettu vuosipalkasta siten, että vuosipalkka on 12,5 kertaa kuukausipalkka. Kuukausipalkka jaettuna 160:llä on tuntipalkka.

Palvelutyön kolminkertainen verokiila*, kun työ tehdään säännöllisellä työajalla

*Yksityiskohtainen laskelma taulukossa 1.1

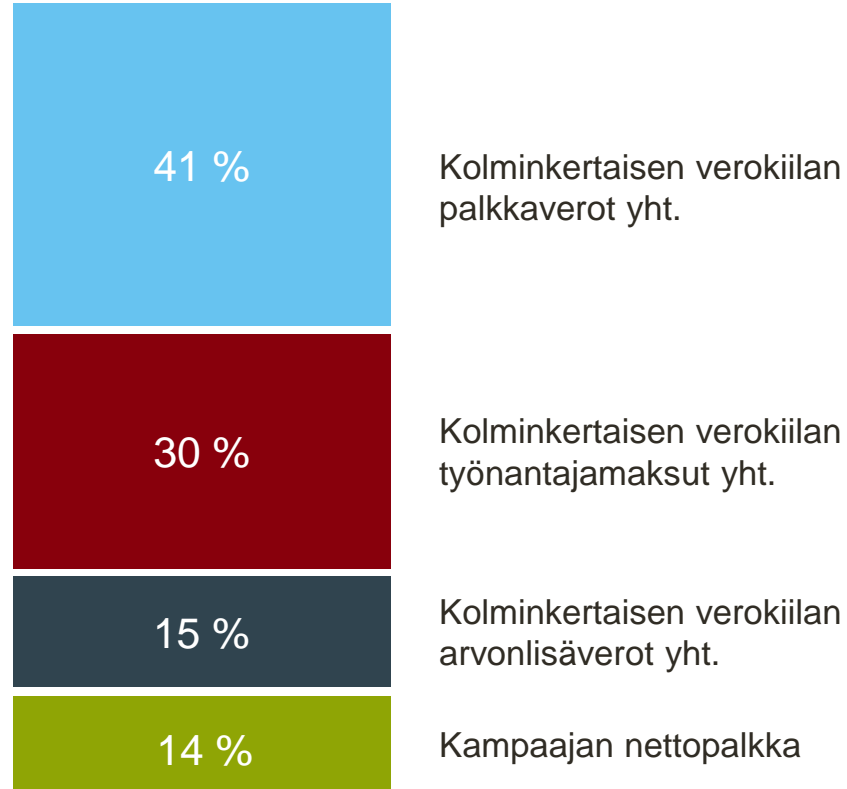
- Kampaamo tarjoaa yhden tunnin palvelun hintaan 21,56, josta kampaajan käteen jäävä nettopalkka on 11,12 euroa. Loput ovat veroja: tuloveroja, palkkasidonnaisia veroluontoisia sosiaalimaksuja, palkkasidonnaisia veroluontoisia työnantajamaksuja sekä arvonlisävero.
- Kampaajan kanssa samapalkkainen ompelija-myyjä tekee töitä tunnin ja 56 minuuttia ansaitakseen kampaamomaksun verran nettopalkkaa. Hänen verojen jälkeen käteen jäävä nettotulonsa on tällöin täsmälleen kampaamopalvelun hinta: 21,56 euroa.
- Ompelija-myyjä ompelee verhoja data-analyytikolle tunnin ja 56 minuuttia. Bruttopalkkaan lisätään pakolliset, veroluontoiset työnantajamaksut ja arvonlisävero, jolloin ompelun hinta on 33,71 euroa.
- Verhopalvelun ostoon tarvitaan data-analyytikon 139 prosenttia myyjää korkeampi palkka ja tunnin ja 56 minuutin työpanos, jonka kustannus työnantajalle on 80,50 euroa.
- Kampaaja saa siis käteensä 11,12 euroa, jos data-analyytikon työpanokselle on riittävästi tarvetta 80,50 euron hintaan.
- Data-analyytikon työpanoksen hinnan ja kampaajan käteen jäävän nettopalkan välinen ero on palvelutyön kolminkertainen verokiila: 86 prosenttia data-analyytikon työn hinnasta.

Taulukko 1.1: Kolminkertainen verokiila, kun työ tehdään säännöllisellä työajalla

	Euroa
Kampaajan saama nettopalkka työtunnista	11,12
+ Työtunnista maksettavat palkkaverot yht. (21,9 %)	3,12
Kampaajan bruttopalkka	14,24
+ Työnantajamaksut (22,1 %)	3,15
+ Arvonlisävero (24 %)	4,17
Kampaamopalvelun hinta	21,56
Kampaamopalvelua ostavan kangasmyyjän nettopalkka yhden tunnin ja 56 minuutin työstä	21,56
+ Kangasmyyjän maksamat palkkaverot yht. (21,9 %)	6,05
Kampaamopalvelua ostavan myyjän bruttopalkka tunnin ja 56 minuutin työstä	27,61
+ Työnantajamaksut (22,1 %)	6,10
+ Ompelutyön arvonlisävero (24 %)	8,09
Ompelutyön hinta	41,80
Ompelutyötä ostavan data-analyytikon nettopalkka yhden tunnin ja 56 minuutin työstä	41,80
+ Data-analyytikon maksamat palkkaverot (36,6 %)	24,13
Ompelutyötä ostavan data-analyytikon bruttopalkka tunnin ja 56 minuutin työstä	65,93
+ Työnantajakustannukset (22,1 %)	14,57
Data-analyytikon työn hinta, jolla kustannetaan kangasmyyjän ja kampaajan palkat	80,50

Verottaja on palveluketjun suuri voittaja

Data-analyytikko pystyy ostamaan lähes kahden tunnin työpanoksella ja yli kaksinkertaisella palkalla parin tunnin ompelutyön. Parin tunnin ompelutyöllä myyjä pystyy ostamaan tunnin kampaamopalvelun. Analytikon työn kustannuksesta 86 prosenttia menee verottajalle ja 14 prosenttia jää kampaajalle.

Palvelutyön kolminkertainen verokiila*, kun työ ostetaan ja tehdään lisätyötunneilla

*Yksityiskohtainen laskelma taulukossa 1.2

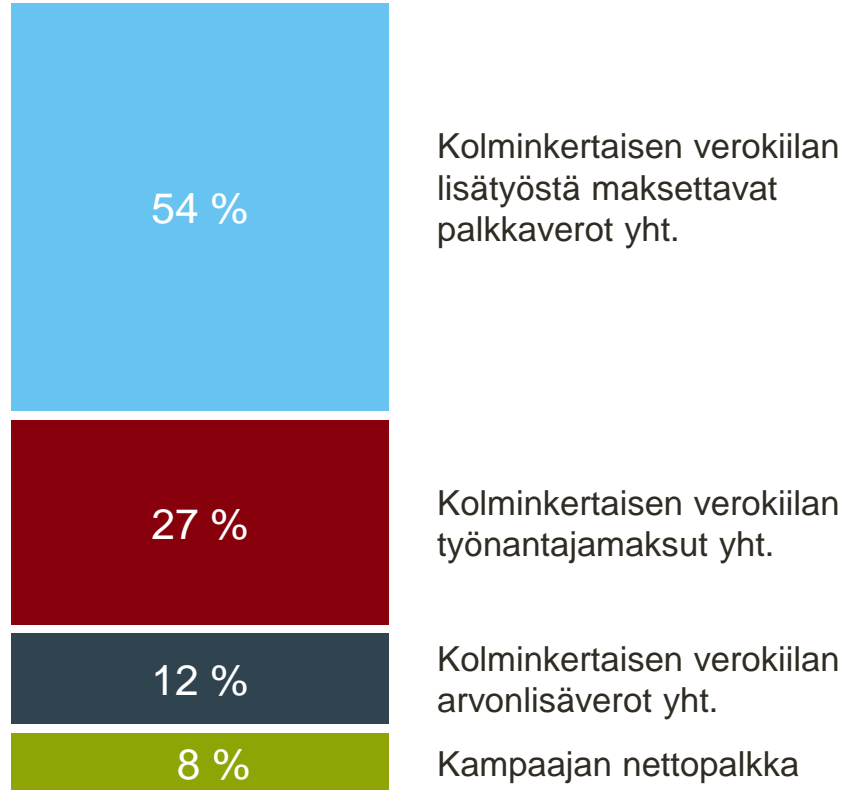
- Kampaamo tarjoaa yhden tunnin palvelun hintaan 21,56 (sisältää tuntipalkan, työnantajamaksut sekä arvonlisäveron). Kampaaja haluaa lisää työtunteja, joten hän tekee palvelun lisätyönä. Normaalista veroastetta korkeamman marginaaliveron vuoksi lisätyöstä hänelle jää käteen 9,4 euroa.
- Kampaajan kanssa samapalkkainen ompelija-myyjä haluaa myös lisää työtunteja, jotta hän pystyisi ostamaan haluamansa kampaamopalvelun. Ostaakseen tunnin palvelun hänen on tehtävä lisätyötä 2 tuntia ja 18 minuuttia. Ompelutyön hinta on tällöin 49,46 euroa.
- Data-analyytikko haluaa ostaa ompelun tuohon hintaan, mutta myös hänen pitäisi tehdä lisätyötä, jotta pystyisi maksamaan palvelun. Onneksi analyytikon työnantajalla on tarvetta lisätyölle.
- Verhopalvelun ostoa varten data-analyytikko tekee 139 prosenttia myyjää korkeammalla palkalla 2 tuntia ja 52 minuuttia lisätyötä. Työpanoksen hinta työnantajalle on 119,35 euroa.
- Jotta kampaaja siis saisi lisätyöstä käteensä 9,4 euroa, data-analyytikon lähes kolmen tunnin lisätyölle 119,35 euron hintaan on oltava kysyntää.
- Data-analyytikon työpanoksen hinnan ja kampaajan käteen jäävän nettopalkan välinen ero on palvelutyön kolminkertainen verokiila: 92 prosenttia analyytikon työn hinnasta.

Taulukko 1.2: Kolminkertainen verokiila, kun työ ostetaan ja tehdään lisätunneilla

	Euroa
Kampaajan lisätyötunnista saama nettopalkka	9,4
+ <i>Lisäansioista maksettavat rajaverot (34 %)</i>	4,84
Kampaajan bruttopalkka	14,24
+ <i>Työnantajamaksut (22,1 %)</i>	3,15
+ <i>Arvonlisävero (24 %)</i>	4,17
Kampaamopalvelun hinta	21,56
Kampaamopalvelua ostavan kangasmyyjän kahden tunnin ja 18 minuutin lisätöistä saama nettopalkka	21,56
+ <i>Lisäansioista maksettavat rajaverot (34 %)</i>	11,11
Kampaamopalvelua ostavan myyjän bruttopalkka kahden tunnin ja 18 minuutin lisätöistä	32,67
+ <i>Työnantajamaksut (22,1 %)</i>	7,22
+ <i>Ompelutyön arvonlisävero (24 %)</i>	9,57
Ompelutyön hinta	49,46
Ompelutyötä ostavan data-analyytikon nettopalkka kahden tunnin ja 52 minuutin lisätöistä	49,46
+ <i>Lisäansioista maksettavat rajaverot (49,4 %)</i>	48,29
Ompelutyötä ostavan data-analyytikon bruttopalkka kahden tunnin ja 52 minuutin lisätöistä	97,75
+ <i>Työnantajakustannukset (22,1 %)</i>	21,60
Data-analyytikon lisätyön hinta, jolla kustannetaan kangasmyyjän ja kampaajan lisätyöt	119,35

Verottaja on palveluketjun suuri voittaja

Analyytikon työnantaja mahdollistaa palveluiden oston, koska se maksaa analyytikolle 139 prosenttia parempaa palkkaa kuin mitä kampaaja ja myyjä saavat. Oston jälkeen analyytikon työpanoksen kustannuksesta verottaja vie 92 prosenttia ja kampaajalle jää 8 prosenttia

Palvelutyön moninkertaista verokiilaa on kavennettava!

1. Yksityisen palvelusektorin kehitys pysyy hitaana, jos yrittäjät eivät näe riittävästi ansaintamahdollisuuksia uusille kuluttajapalveluille ja palveluyrityksille.
 - Parhaimmillaan kuluttajapalveluiden ympärille syntyy elinvoimaisia ekosysteemejä tutkimuksesta, suunnittelusta ja teknologisesta kehityksestä lähtien vaikkapa maksamisen ja logistiikan uusiin ratkaisuihin.
 - Uusia, palveluihin liittyviä innovaatioita tehdään siellä, missä palveluihin liittyvä ekosysteemi on elinvoimainen ja houkutteleva.
2. Veroprogressiosta johtuen verokiila on sitä leveämpi mitä suurempi palkka palvelun tekijällä on. Tämä hidastaa parempipalkkaisten palvelutyöpaikkojen kehittymistä Suomessa. Palvelukonseptien kehittäminen keskittyy pakostikin kustannuksiin.
3. Verokiila rasittaa ennen kaikkea Suomessa tehtäviä ja verotettavia kuluttajapalveluja. Kuluttajille muodostuu kannustin ohittaa ainakin osa verokiilasta ostamalla palveluita (ja tuotteita, joihin sisältyy palveluja) verottomasti tai ulkomailta.*
4. Jos työllisyysastetta halutaan nostaa myös ensi vaalikaudella, markkinaehtoisen palvelusektorin toimintaympäristöstä on huolehdittava.
5. Palvelutyön moninkertaista verokiilaa on kavennettava.

* Huom! Jotkut palvelut ovat alennettujen arvonlisäverokantojen piirissä, ja tiettyihin kotona suoritettaviin töihin voi saada koti-taloustalouden vähennyksen.

Lisätietoja:

Jaana Kurjenoja

pääekonomisti

Kauppa liitto

jaana.kurjenoja@kauppa.fi

p. 040 820 5378

